

KÚRIA

Knk. IV. 37. 487/2015/2. szám

A Kúria a dr. Tordai Csaba ügyvéd által képviselt szervezőnek (a továbbiakban: szervező), a Nemzeti Választási Bizottság országos népszavazási kezdeményezés tárgyában meghozott 87/2015. számú határozatának felülvizsgálata tárgyában, nemperes eljárásban, meghozta az alábbi

v é g z é s t:

A Kúria a Nemzeti Választási Bizottság 87/2015. számú határozatát helybenhagyja.

Kötelezi a szervezőt, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 10.000 (tízezer) forint eljárási illetéket.

A végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

I.

1. A népszavazási kezdeményezés szervezője 2015. április 9-én, 25 támogató választópolgár adatait és aláírását tartalmazó aláírásgyűjtő ívet nyújtott be a Nemzeti Választási Bizottsághoz a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 3. § (1) bekezdése szerinti hitelesítés céljából. Az aláírásgyűjtő íven az alábbi kérdés szerepelt:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy állami tulajdonban álló termőföld csak objektív szempontokat értékelő pályázat alapján legyen haszonbérbe adható?”

2. A Nemzeti Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadta. A nemzeti Választási Bizottság szerint a kérdés egyrészt nem az Országgyűlés, hanem a Kormány hatáskörébe tartozó feladatot követel, másrészt nem felel meg az egyértelműség követelményének.

2.1. A Nemzeti Választási Bizottság utalt a Kúria Knk.37.807/2012/2. számú határozatában foglalt érvelésre, amelyből a konkrét ügyet illetően megállapította, hogy a jelenleg hatályos szabályozás szerint a Nemzeti Földalapba tartozó földrészletek hasznosítására vonatkozó szabályokat a Nemzeti Földalapba tartozó földrészletek hasznosításának részletes szabályairól szóló 262/2010. (XI. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) tartalmazza, melyet a Kormány a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény (a továbbiakban: Nfatv.) 32. § (1) bekezdésének b) pontjára hivatkozással az Országgyűléstől kapott felhatalmazás alapján alkotott meg.

A Korm. rendelet megalkotására tehát az Alaptörvény 15. cikk (3) bekezdésének második fordulata szerint, törvényi felhatalmazás alapján került sor. Az Országgyűlés a Nemzeti Földalapba tartozó földrészletek hasznosításának részletes szabályait a Kormány hatáskörébe utalta. Mindez azt jelenti, hogy a népszavazás tárgya, vagyis az arra irányuló jogalkotási feladat, amely a termőföld hasznosításának pályázati szabályaira vonatkozik, az Alaptörvény alapján nem az Országgyűlés, hanem a Kormány hatáskörébe tartozó kérdés. Az Alaptörvény 8. cikk (2) bekezdése szerint országos népszavazásra bocsátható kérdés csak az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet.

2.2. A Nemzeti Választási Bizottság szerint a kérdés nem felel meg az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében fogalt egyértelműség követelményének sem. A kérdés szó szerinti értelmezése alapján - tekintettel az „objektív szempontokat értékelő pályázat” szófordulatra - a kezdeményezés tartalma nem határozható meg világosan. A kérdésben tartott népszavazás esetén a választópolgárok számára nem lenne egyértelmű, hogy döntésükkel pontosan milyen jogalkotást támogatnak. A kérdésre adott „igen” válaszukkal azt támogatják - ami a kezdeményezés szó szerinti olvasatából következik -, hogy a termőföld csak objektív szempontokat magába foglaló pályázat alapján lesz a népszavazás eredményeképp haszonbérbe adható, vagy azt, ami a kérdés köznapi értelmezéséből következik, hogy a pályázat elbírálása fog objektív szempontokon alapulni. A Nemzeti Választási Bizottság szerint a kérdés a jogalkotói egyértelműség követelményének sem felel meg, mert nem határozza meg az Országgyűlés számára egyértelműen, hogy a népszavazás eredményeképp megalkotandó jogszabálynak minek az objektivitását kellene előírnia.

3. A szervező felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához, amelyben az NVB határozatának megváltoztatását és a

kérdés hitelesítését kérte az Nsztv. 30. § (1) bekezdése alapján.

3.1. A szervező - több alkotmánybíróági határozatra hivatkozva - kifejtette, hogy álláspontja szerint a kérdésben foglaltak nem minősülnek klasszikusan a végrehajtó hatalom körébe tartozó tárgykörnek, így az az Alaptörvény 8. cikk (2) bekezdése alapján népszavazás tárgya lehet. A szervező kifejtette, hogy a Kúria Knk.37.807/2012/2. számú határozata kifejezetten hangsúlyozta: az Országgyűlés és a Kormány hatáskörébe tartozó kérdéseket az Alaptörvény nem határolja el (nem is határolhatja el) élesen, ezért az országos népszavazás aláírásgyűjtő ívének hitelesítése során esetenként kell eldöntenie, hogy az adott kérdés az Országgyűlés hatáskörébe tartozik-e. A szervező kifejtette, hogy a jelen jogorvoslati kérelemmel érintett népszavazási kezdeményezés olyan jogalkotásra irányuló kérdést tartalmaz, amely részben törvényi, részben rendeleti szinten nyert rögzítést, márpedig az alkotmánybíróági gyakorlatból következően az ilyen kérdésben népszavazás nem kizárt.

3.2. A szervező álláspontja szerint a kérdés megfelel az egyértelműség követelményének is. A magyar nyelv szabályaiból következően egyértelmű, hogy a pályázati értékelésnek kell objektívnek lenni, mert az „objektív” szó, mint melléknév a kérdésben a „szempontokat” kifejezésre vonatkozik. A kérdés egy aktuális problémát érint: az állami tulajdonban álló termőföldek haszonbérletére irányuló pályázatokkal összefüggésben széles körben folyt politikai vita annak megítéléséről, hogy a pályázattal elérhető pontszám fele a gazdálkodási terv szubjektív értékelése során ítélni oda. Ennek bizonyítására a szervező egy már értékelt bírálati lapot csatolt be. A szervező szerint a kérdés mind a választópolgári, mind a jogalkotói egyértelműség követelményének megfelel.

II.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint nem megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság által 2001-ben [az 51/2001. (XI. 29.) AB határozatban] kidolgozott egyértelműségi teszt értelmében a népszavazásra feltenni szándékozott kérdésnek meg kell felelni a választói és jogalkotói egyértelműség követelményének.

A népszavazáshoz való jog - mint alanyi jogként érvényesíthető politikai alapjog - garanciája a felteendő kérdés egyértelműsége. Ebben a körben vizsgálandó az egyértelmű megválaszolhatóság, aminek viszont feltétele az, hogy a népszavazásra feltenni szándékozott kérdés egyféleképpen legyen érthető. A pontos megfogalmazás nem jelenti a jogi terminus technikusok alkalmazásának kötelezettségét. Jogi precizitás, terminus technicusok alkalmazása esetén azonban figyelemmel kell lennie a szervezőnek arra, hogy a jogi szabatoság nem minden esetben eredményezi a hétköznapi értelemben vett közérthetőséget.

A választói egyértelműség követelménye mindezek alapján szükségképpen magában foglalja azt, hogy a kérdés feleljen meg a magyar nyelv nyelvtani szabályainak, de pusztán azzal nem azonosítható: lényege, hogy a választópolgárok jól értsék, lássák át a kérdés lényegét, érdekét és jelentőségét azért, hogy tudatosan, átgondoltan tudják leadott szavazataikkal az Országgyűlés jogalkotói munkáját meghatározni.

2. A jelen ügyben feltett kérdés arra keres választ, hogy a választópolgár egyet ért-e azzal, amely szerint az állami tulajdonban álló termőföld csak objektív szempontokat értékelő pályázat alapján legyen haszonbérbe adható. A Kúria egyetért a Nemzeti Választási Bizottsággal abban, hogy a kezdeményezés azt is tükrözheti, hogy a pályázatnak kell objektív szempontokat értékelnie a termőföld haszonbérbe adásához, ezáltal a megfogalmazás nehezen értelmezhető. A kérdésből nem következik egyértelműen az a felülvizsgálati kérelemben foglalt kezdeményezői szándék, hogy a pályázati felhívásnak az értékelés szempontjait meghatározó része vonatkozásában kell az objektivitásnak érvényesülnie. A kérdés úgy is értelmezhető, hogy magának a pályázónak kell objektív szempontokat értékelnie pályázatának benyújtása során (a kérdésből jelenleg az következik, hogy a pályázónak szubjektív szempontok számbavételét is figyelembe véve kell eldöntenie pályázatának benyújtását, a kérdés ennek objektivitására irányul). A kérdés ezért a kezdeményezői szándék szerint a magyar nyelv nyelvtani szabályainak nem felel meg.

A Kúria megítélése szerint továbbá a kérdésből közvetlenül nem következik az a kezdeményezői szándék sem, amely a pályázó által benyújtandó gazdálkodási terv értékelésére vonatkozik. Amennyiben a népszavazásra feltenni szándékozott kérdés olyan kifejezést is tartalmaz, mint az „objektív szempont”, úgy - annak valamennyi választópolgár által való értelmezhetőségén túl - figyelemmel kell lenni arra, hogy egyértelműen meghatározható legyen, mire irányul. Jelen esetben nem eldönthető, hogy pontosan mit is kér a választópolgár a jogalkotótól.

- A Kúria a Knk.IV.37.457/2015/3. számú határozatában megállapította: nem tekinthető legitimnek az a népszavazás amelyen a választópolgár nem tudja pontosan, hogy miről szavaz. Az Nsztv. 9. § (1) bekezdésbe foglalt választópolgári egyértelműségnek való megfelelés ezt kívánja elkerülni.
3. Mivel a Kúria a kérdés Nsztv. 9. § (1) bekezdésével való ellentétét megállapította, ezért nem foglalkozott a felülvizsgálati kérelemben felvetett egyéb szempontokkal.
 4. A fenti indokok alapján a Kúria megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelem nem megalapozott, ezért a Nemzeti Választási Bizottság 87/2015. számú határozatát az Nsztv. 30. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.
 5. Az illetékről való rendelkezés az illetékekről szóló - módosított - 1990. évi XCIII. törvény 43. § (7) bekezdésének megfelelő alkalmazásán alapul.
 6. A Kúria e végzéséről az Nsztv. 30. § (4) bekezdése alapján a Magyar Közlönyben nyolc napon belül közleményt tesz közzé.

A jogorvoslatot az Nsztv. 30.§ (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2015. szeptember 1.

Dr. Kozma György sk. a tanács elnöke, Dr. Balogh Zsolt sk.előadó bíró, Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó sk. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő